

Suvestinė redakcija nuo 2023-09-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2011, Nr. [17-818](#), i. k. 1112210ISAK00003-79

Nauja redakcija nuo 2022-05-01:

Nr. [3-225](#), 2022-04-30, paskelbta TAR 2022-04-30, i. k. 2022-09007

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE KATEGORIJŲ MOTORINIŲ TRANSPORTO
PRIEMONIŲ VAIRUOTOJŲ MOKYMO PRADINEI PROFESINEI KVALIFIKACIJAI
ĮGYTI IR VAIRUOTOJŲ PERIODINIO PROFESINIO MOKYMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2011 m. vasario 3 d. Nr. 3-79

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 11 punktu ir įgyvendindamas 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičiančią Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinančią Tarybos direktyvą 76/914/EEB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/645,

tvirtinu C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašą (pridedama).

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ELIGIJUS MASIULIS

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministras
Gintaras Steponavičius

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro

2011 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 3-79

(Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro

2022 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. 3-225

redakcija)

C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE KATEGORIJŲ MOTORINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ VAIRUOTOJŲ MOKYMO PRADINEI PROFESINEI KVALIFIKACIJAI ĮGYTI IR VAIRUOTOJŲ PERIODINIO PROFESINIO MOKYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių, jų junginių su priekabomis vairuotojų pradinės profesinės kvalifikacijos įgijimo (toliau – kvalifikacijos įgijimas) ir jų periodinio profesinio mokymo (toliau – kvalifikacijos tobulinimo) sąlygas, tvarką ir turinį.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Mokymo įstaiga** – juridinis asmuo, kuriam suteikta teisė vykdyti asmenų mokymą vairuotojo kvalifikacijai įgyti ir (arba) šiai kvalifikacijai tobulinti.

2.2. **Vairuotojo kvalifikacijos egzaminas** – kompetencijų įvertinimas, užbaigus mokymą vairuotojo kvalifikacijai įgyti.

2.3. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme ir Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-328 „Dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklės).

II SKYRIUS KVALIFIKACIJOS ĮGIJIMO SĄLYGOS

3. Vairuotojai kvalifikaciją vežti krovinius arba keleivius ir tai patvirtinančius profesinio mokymo diplomus (toliau – kvalifikacijos pažymėjimas) gali įgyti mokymo įstaigose užbaigę 280 valandų mokymą, apimantį Tvarkos aprašo 19–21 punktuose išvardytą atitinkamos kvalifikacijos dalykų mokymą, ir išlaikę vairuotojo kvalifikacijos egzaminą (toliau – kvalifikacijos egzaminas). Iš 280 valandų mokymo bent 20 valandų sudaro atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualus praktinio vairavimo mokymas. Minimalus vairuotojų amžius, nuo kurio leidžiama įgyti kvalifikaciją vežti krovinius ar keleivius komerciniais tikslais, nustatytas Tvarkos aprašo priede.

4. Su apmokomu vairuotoju, kai jis individualiai vairuoja transporto priemonę, turi būti vairavimo instruktorius, su kuriuo mokymo įstaiga yra sudariusi darbo sutartį. Kiekvienas apmokomas vairuotojas iš jam skiriamo 20 valandų individualaus praktinio vairavimo mokymo laiko ne ilgiau nei 8 valandas transporto priemonę gali vairuoti specialioje vietovėje arba naudodamasis aukščiausios klasės treniruokliu, kad būtų galima įvertinti gebėjimą racionaliai vairuoti laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės valdymą

skirtingomis kelio sąlygomis ir jų pasikeitimą esant skirtingoms meteorologinėms sąlygoms, važiuojant dieną arba naktį, ir gebėjimą optimaliai naudoti degalus.

5. Dalį mokymo (teorijos mokymą) leidžiama dėstyti naudojant informacinių ir ryšių technologijų priemones (toliau – IRT priemonės), pavyzdžiui, elektroninio mokymo priemones, kartu išlaikant aukštą mokymo kokybę ir efektyvumą ir pasirenkant dalykus, kurių mokant IRT priemones galima veiksmingiausiai panaudoti. Mokymo įstaiga, kvalifikacijos įgijimo mokymo metu taikydamą elektroninio mokymo priemones, privalo užtikrinti patikimą naudotojo tapatybės nustatymą ir tinkamą kontrolę. Pagal Lietuvos Respublikos pavojingų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandenų transportu įstatymą, kuriuo įgyvendinama 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais, reikalaujamas mokymas apie pavojingų krovinių vežimą, pagal 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičiantį Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 su visais pakeitimais, reikalaujamas mokymas apie gyvūnų vežimą ir pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, reikalaujamas žinių apie neįgaliuosius gerinimas, kuris būtinas norint vežti keleivius, gali būti įskaitomas kaip kvalifikacijos įgijimo mokymo dalis.

6. Vairuotojai kvalifikaciją vežti krovinius arba keleivius ir kvalifikacijos pažymėjimus skubos tvarka gali įgyti mokymo įstaigose užbaigę 140 valandų mokymą, apimančią Tvarkos aprašo 19–21 punktuose išvardytą atitinkamos kvalifikacijos dalykų mokymą, ir išlaikę kvalifikacijos egzaminą. Iš 140 valandų mokymo bent 10 valandų sudaro atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualus praktinio vairavimo mokymas. Minimalus vairuotojų amžius, nuo kurio leidžiama įgyti kvalifikaciją vežti krovinius ar keleivius komerciniais tikslais, nustatytas Tvarkos aprašo priede.

7. Su skubos tvarka apmokomu vairuotoju, kai jis individualiai vairuoja transporto priemonę, turi būti vairavimo instruktorius, su kuriuo mokymo įstaiga yra sudariusi darbo sutartį. Kiekvienas apmokomas vairuotojas iš jam skiriamo 10 valandų individualaus vairavimo laiko ne ilgiau nei 4 valandas transporto priemonę gali vairuoti specialioje vietovėje arba naudodamasis aukščiausios klasės treniruokliu, kad būtų galima įvertinti gebėjimą racionaliai vairuoti laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio sąlygomis ir jų pasikeitimą esant skirtingoms meteorologinėms sąlygoms, važiuojant dieną arba naktį, ir gebėjimą optimaliai naudoti degalus.

8. Tvarkos aprašo 6 punkte nurodytam mokymui taikomos Tvarkos aprašo 5 punkto nuostatos.

9. Kvalifikaciją vežti keleivius ir (ar) krovinius vairuotojai įgyja:

9.1. Europos Sąjungos valstybių piliečiai – valstybėje, kurioje yra jų nuolatinė gyvenamoji vieta (nuolatinė gyvenamoji vieta suprantama taip, kaip ji apibrėžta Vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklėse);

9.2. ne Europos Sąjungos valstybių piliečiai – valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigęs vežėjas, arba jiems leidimą dirbti išdavusioje Europos Sąjungos valstybėje narėje.

10. Vairuotojai, turintys kvalifikaciją vežti krovinius (C1, C1E, C ar CE kategorijų transporto priemonėmis) ir siekiantys įgyti kvalifikaciją vežti keleivius (D1, D1E, D ar DE kategorijų transporto priemonėmis), pagal Tvarkos aprašo priede išdėstytas nuostatas dėl minimalaus vairuotojų amžiaus ją gali įgyti mokymo įstaigose šiais būdais:

10.1. užbaigę 70 valandų mokymą, įskaitant 5 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymą, susijusį su keleivių vežimu, ir išlaikę kvalifikacijos egzaminą;

10.2. skubos tvarka užbaigę 35 valandų mokymą, įskaitant 2,5 valandos atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymą, susijusį su keleivių vežimu, ir išlaikę kvalifikacijos egzaminą.

11. Vairuotojai, turintys kvalifikaciją vežti keleivius (D1, D1E, D ar DE kategorijų transporto priemonėmis) ir siekiantys įgyti kvalifikaciją vežti krovinius (C1, C1E, C ar CE kategorijų transporto priemonėmis), pagal Tvarkos aprašo priede išdėstytas nuostatas dėl minimalaus vairuotojų amžiaus ją gali įgyti mokymo įstaigose šiais būdais:

11.1. užbaigę 70 valandų mokymą, įskaitant 5 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymą, susijusį su krovinių vežimu, ir išlaikę kvalifikacijos egzaminą;

11.2. skubos tvarka užbaigę 35 valandų mokymą, įskaitant 2,5 valandos atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymą, susijusį su krovinių vežimu, ir išlaikę kvalifikacijos egzaminą.

12. Kvalifikacijos egzaminas (kompetencijų įvertinimas) vykdomas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Į kvalifikacijos egzaminą turi būti įtraukiamas bent vienas klausimas iš Tvarkos aprašo 19–21 punktų kiekvieno papunkčio pagal atitinkamą kvalifikaciją.

III SKYRIUS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO MOKYMO SĄLYGOS

13. Kvalifikacijos tobulinimo mokymo tikslas – atnaujinti vairuotojų, turinčių kvalifikaciją vežti krovinius arba keleivius, darbui svarbias žinias, ypatingą dėmesį skiriant kelių eismo saugumui, darbuotojų sveikatai ir saugai, taip pat ekonomiško ir ekologiško vairavimo principams. Kvalifikacijos tobulinimo mokymo trukmė – 35 val. Mokymas gali būti organizuotas dalimis. Kiekvienos mokymo dalies trukmė – 7 valandos. Kvalifikacijos tobulinimo mokymą sudaro mokymas klasėje, praktinis mokymas (praktinės užduotys) ir, jei rengiamas, mokymas naudojant IRT priemones.

14. Jeigu vairuotojas tęsia kvalifikacijos tobulinimą kitoje mokymo įstaigoje, atsižvelgiama į jo jau išklausytą kvalifikacijos tobulinimo mokymą.

15. Mokymo įstaiga, kvalifikacijos tobulinimo mokymo metu taikydama elektroninio mokymo priemones, turi užtikrinti, kad bus išlaikyta tinkama mokymo kokybė, įskaitant dalykų, kurių mokant galima veiksmingiausiai panaudoti IRT priemones, pasirinkimą, taip pat privalo užtikrinti patikimą naudotojo tapatybės nustatymą ir tinkamą kontrolę. Bendra ilgiausia mokymo taikant elektroninio mokymo priemones trukmė negali viršyti 12 valandų.

16. Pagal Pavojingų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandens transportu įstatymą reikalaujamas mokymas apie pavojingų krovinių vežimą, pagal Reglamentą (EB) Nr. 1/2005 reikalaujamas mokymas apie gyvūnų vežimą ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 181/2011 reikalaujamas žinių apie neįgaliuosius gerinimas, kuris būtinas norint vežti keleivius, gali būti įskaitomas kaip ne daugiau kaip vienas iš numatytų 7 valandų trukmės kvalifikacijos tobulinimo mokymo laikotarpių.

IV SKYRIUS EUROPOS SĄJUNGOS KODO NURODYMAS

17. Valstybės įmonė „Regitra“ į vairuotojų pažymėjimus šalia atitinkamų kategorijų įrašo Europos Sąjungos kodą (95) ir datą, iki kurios galioja kvalifikacija.

18. Jeigu Europos Sąjungos kodo (95) negalima nurodyti vairuotojo pažymėjime, vairuotojui išduodama vairuotojo kvalifikacijos kortelė.

V SKYRIUS

KVALIFIKACIJOS ĮGIJIMO IR KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO MOKYMO PROGRAMŲ TURINYS

19. Vairuotojų, siekiančių įgyti kvalifikaciją vežti keleivius ir (ar) krovinius, mokymo programų turinį turi sudaryti šios bendros temos:

19.1. racionalus važiavimas, pagrįstas saugos principais:

19.1.1. transporto priemonės kinematinų grandinių charakteristikos (sukimo momentas, variklio galia, optimalūs sūkliai, pavarų perdavimo skaičius);

19.1.2. transporto priemonės valdymo sistemos, jų charakteristikos ir veikimas bei transporto priemonės valdymas (stabdžių ir lėtintuvo naudojimo apribojimai, stabdžių naudojimas kartu su lėtintuvu, geresnis greičio ir pavarų dėžės perdavimo koeficiento naudojimas, transporto priemonės inercijos panaudojimas, transporto priemonės greičio mažinimas ir jos stabdymas važiuojant nuokalnėn, veiksmai gedimo atveju, elektroninių ir mechaninių prietaisų, pavyzdžiui, elektroninės stabilumo programos (ESP), pažangiosios avarinio stabdymo sistemos (AEBS), stabdžių antiblokavimo sistemos (ABS), traukos kontrolės sistemos (TCS), transporto priemonių stebėsenos sistemų (IVMS), ir kitų patvirtintų naudoti pagalbinių vairavimo ar automatizavimo įtaisų naudojimas);

19.1.3. gebėjimas optimaliai naudoti degalus (optimalus degalų naudojimas remiantis praktine patirtimi, susijusia su Tvarkos aprašo 19.1.1 ir 19.1.2 papunkčiais, eismo srauto numatymo svarba, tinkama distancija kitų transporto priemonių atžvilgiu ir judančios transporto priemonės inercijos panaudojimas, pastovus greitis, nuosaikus vairavimo stilius ir tinkamas padangų slėgis, taip pat intelektinių transporto sistemų, kurios didina vairavimo efektyvumą ir padeda planuoti maršrutus, išmanymas);

19.1.4. gebėjimas numatyti, vertinti eismo pavojus ir prie jų prisitaikyti (turėti žinių apie skirtingas kelio, eismo ir meteorologines sąlygas, gebėti prisitaikyti prie jų, numatyti būsimus įvykius; suprasti, kaip pasiruošti kelionei esant neįprastoms meteorologinėms sąlygoms ir kaip tą kelionę suplanuoti; išmanyti, kaip naudoti atitinkamą saugos įrangą, ir suprasti, kada kelionė turi būti atidėta arba atšaukta dėl ekstremalių meteorologinių sąlygų; prisitaikyti prie eismo pavojų, įskaitant pavojingą elgseną eisme ar dėmesio nukreipimą vairuojant (naudojant elektroninius prietaisus, valgant, geriant ir t. t.); atpažinti pavojingas situacijas ir gebėti prisitaikyti prie jų, gebėti valdyti su tuo susijusį stresą, visų pirma, kai tai susiję su transporto priemonių dydžiu ir svoriu bei pažeidžiamais eismo dalyviais, pavyzdžiui, pėsčiaisiais, dviratininkais ir dviratėmis motorinėmis transporto priemonėmis; nustatyti galimas pavojingas situacijas ir tinkamai suvokti, kaip šios galimai pavojingos situacijos gali virsti situacijomis, kuriose nebus įmanoma išvengti susidūrimo, taip pat pasirinkti ir imtis tokių veiksmų, kuriais saugumo atsarga padidinama tiek, kad tuo atveju, jei galimi pavojai taptų realūs, susidūrimo dar būtų galima išvengti);

19.2. reglamentų taikymas:

19.2.1. su kelių transportu susijusios socialinės aplinkos ir kelių transporto veiklą reglamentuojančių taisyklių išmanymas (transporto sektoriui būdingas ilgiausias darbo laikas; 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 su visais pakeitimais, ir 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 165/2014 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo su visais pakeitimais, principai, taikymas ir pasekmės; baudos už tai, kad nenaudojamas tachografas, jis naudojamas netinkamai ir už jo rodmenų klastojimą; su kelių transportu susijusios socialinės aplinkos išmanymas: vairuotojų teisės ir pareigos, susijusios su kvalifikacija ir kvalifikacijos tobulinimu);

19.2.2. vadinamojo Mobilumo paketo, t. y. 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1054, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 561/2006, kiek tai susiję su būtiniausiais reikalavimais dėl maksimalios kasdienio bei kassavaitinio vairavimo trukmės, minimalių pertraukų ir kasdienio bei kassavaitinio poilsio laikotarpių, ir Reglamentas (ES) Nr. 165/2014, kiek tai susiję su vietos nustatymu tachografais, 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1055, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 1071/2009, (EB) Nr. 1072/2009 ir (ES) Nr. 1024/2012, siekiant juos suderinti su pokyčiais kelių transporto sektoriuje, 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1056 dėl elektroninės krovinių vežimo informacijos ir 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/1057, kuria nustatomos konkrečios su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios kelių transporto vairuotojų komandiravimo taisyklės ir iš dalies keičiami Direktyva 2006/22/EB, kiek tai susiję su vykdymo užtikrinimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012, nuostatų išmanymas;

19.3. sveikatos, kelių eismo ir aplinkos sauga, paslaugų teikimas ir logistika:

19.3.1. supažindinimas su rizika, kurią kelia kelių eismas, ir nelaimingais atsitikimais darbe (nelaimingi atsitikimai darbe, kurie gali ištikti transporto sektoriuje, statistiniai eismo įvykių duomenys, į šiuos eismo įvykius pakliuvę krovininiai automobiliai, autobusai ir žmonės, dėl to kylančios materialinės ir finansinės pasekmės);

19.3.2. sugebėjimas užkirsti kelią nusikalstamai veikai ir nelegalių migrantų gabenimui (bendra informacija, pasekmės vairuotojui, prevencinės priemonės, patikrinimų sąrašas, su vairuotojo ir vežėjo atsakomybe susiję teisės aktai);

19.3.3. sugebėjimas užkirsti kelią sveikatai kylančiais rizikais (ergonomikos principai; riziką keliantys judesiai ir padėty, fizinis pasiruošimas, pakrovimo ir iškrovimo pratimai, asmeninė apsauga);

19.3.4. fizinių ir psichinių gebėjimų svarba (sveiko ir subalansuoto maitinimosi principai, alkoholio, narkotikų arba bet kokios kitos medžiagos, galinčios turėti įtakos elgesiui, poveikis, nuovargio ir streso simptomai, priežastys ir poveikis, svarbiausia pagrindinio darbo ir poilsio ciklo reikšmė);

19.3.5. avarinės situacijos įvertinimas ir elgesys susiklosčius avarinei situacijai (situacijos įvertinimas, avarijos pasekmių išvengimas ir mažinimas, pagalbos iškvietimas, pagalba nukentėjusiems ir pirmosios pagalbos suteikimas, veiksmai, kurių imamasi kilus gaisrui, krovininio automobilio arba autobuso keleivių evakuavimas, visų keleivių saugos užtikrinimas, atsakas smurtiniams veiksams, pagrindiniai avarijos ataskaitos rengimo principai);

19.3.6. reikalavimai vairuotojo elgesiui siekiant gerinti vežėjo reputaciją (vairuotojo elgesys ir vežėjo reputacija, vairuotojo teikiamų paslaugų standarto laikymosi svarba vežėjui, vairuotojo vaidmuo, bendravimas su žmonėmis, techninė transporto priemonės priežiūra, darbo organizavimas, komercinės ir finansinės ginčo pasekmės).

20. Asmenų, siekiančių įgyti kvalifikaciją vežti keleivius, mokymo programų turinį kartu su Tvarkos aprašo 19 punkte nurodytomis bendromis temomis turi sudaryti šios specifinės temos:

20.1. racionalus važiavimas, pagrįstas saugos principais:

20.1.1. gebėjimas užtikrinti keleivių patogumus ir saugą: šoninių ir išilginių transporto priemonės svyravimų suregulavimas, važiuojamosios dalies dalijimasis su kitais kelių eismo dalyviais, padėtis važiuojamojoje dalyje, sklandus stabdymas, gabaritų (iškyšų) įvertinimas, naudojimas specialia infrastruktūra (viešosiomis erdvėmis, specialiomis eismo juostomis), saugaus vairavimo derinimas su kitomis vairuotojo funkcijomis, bendravimas su keleiviais, tam tikrų keleivių grupių (neįgaliųjų, vaikų) vežimo ypatumai;

20.1.2. gebėjimas pakrauti transporto priemonę deramai laikantis saugos ir transporto priemonės eksploatavimo taisyklių: važiuojančias transporto priemones veikiančios jėgos, pavarų dėžės perdavimo koeficientų naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, automatinės transmisijos sistemų naudojimas, transporto priemonės arba transporto

priemonių junginio naudingosios apkrovos apskaičiavimas, krovinio ir bagažo tinkamas paskirstymas, ašies perkrovos pasekmės, transporto priemonės stovumas ir sunkio centras;

20.2. keleivių vežimą reglamentuojančių teisės aktų išmanymas: specialių keleivių grupių vežimo ypatybės, autobusuose naudojama saugos įranga, saugos diržai, transporto priemonės apkrova;

20.3. keleivių vežimo kelių transportu ekonominių klausimų ir rinkos išmanymas: keleivių vežimo kelių transportu specifika, palyginti su jų vežimu kitų rūšių transporto priemonėmis (geležinkelių transportu, privačiais automobiliais), įvairi veikla, susijusi su keleivių vežimu keliais, žinių apie neįgaliuosius gerinimas, sienų kirtimas (tarptautinis vežimas), pagrindinių tipų bendrovių, keleivius vežančių kelių transportu, organizacinė struktūra.

21. Asmenų, siekiančių įgyti kvalifikaciją vežti krovinius, mokymo programų turinį kartu su Tvarkos aprašo 19 punkte nurodytomis bendromis temomis turi sudaryti šios specifinės temos:

21.1. gebėjimas pakrauti transporto priemonę laikantis saugos ir tinkamo transporto priemonės naudojimo taisyklių: važiuojančias transporto priemones veikiančios jėgos, pavarų dėžės perdavimo koeficientų naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, automatinės transmisijos sistemų naudojimas, transporto priemonės arba transporto priemonių junginio naudingosios apkrovos apskaičiavimas, bendro tūrio apskaičiavimas, krovinio paskirstymas, ašies perkrovos pasekmės, transporto priemonės stovumas ir sunkio centras, pakuočių ir padėklų tipai; pagrindiniai kroviniai, kuriuos būtina pritvirtinti, tipai, fiksavimo ir pritvirtinimo būdai, tvirtinimo juostų naudojimas, tvirtinimo įtaisų tikrinimas, krovos įrangos naudojimas, dengimas brezentu ir jo nuėmimas;

21.2. krovinų vežimą reglamentuojančių teisės aktų išmanymas: leidimai vežti krovinius, dokumentai, kuriuos privaloma turėti transporto priemonėje, draudimas važiuoti tam tikrais keliais, kelių mokesčiai, įprastais vežimo susitarimais nustatomi įpareigojimai, vežimo susitarimų sudarančių dokumentų parengimas, tarptautiniai vežimo leidimai, Tarptautinio krovinų vežimo keliais sutarties konvencija nustatomi įpareigojimai, tarptautinio važtaraščio parengimas, sienų kirtimas, krovinio ekspeditoriai, specialūs krovinius lydintys dokumentai;

21.3. krovinų vežimo kelių transportu ekonominių klausimų ir rinkos išmanymas: kelių transporto specifika, palyginti su kitų rūšių transportu (konkurencija, krovinio siuntėjai), skirtingos kelių transporto veiklos rūšys (vežimas samdos pagrindais arba už atlygį, savo sąskaita, pagalbinė vežimo veikla), pagrindinių tipų transporto bendrovių organizacinė struktūra ir pagalbinės vežimo veiklos organizavimas, įvairių rūšių vežimo specializacija (automobilinėmis cisternomis, reguliuojamos temperatūros transporto priemonėmis, pavojingus krovinius vežti skirtomis transporto priemonėmis, gyvūnams vežti skirtomis transporto priemonėmis ir t. t.), sektoriaus pokyčiai (teikiamų paslaugų įvairinimas, vežimas geležinkelių ir (ar) kelių transportu, subrangos sutarčių sudarymas ir t. t.).

22. Vairuotojų, siekiančių įgyti kvalifikaciją vežti krovinius arba keleivius, individualaus vairavimo mokymo turinys sudaromas siekiant įvertinti gebėjimą racionaliai vairuoti laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio sąlygomis ir jų pasikeitimą esant skirtingoms meteorologinėms sąlygoms, važiuojant dieną arba naktį, ir gebėjimą optimaliai naudoti degalus.

23. Vairuotojų, siekiančių tobulinti kvalifikaciją vežti krovinius ir (arba) keleivius, mokymo programų turinys sudaromas siekiant pagerinti kai kurių Tvarkos aprašo 19–21 punktuose išvardytų atitinkamos kvalifikacijos dalykų išmanymą ir juos pakartoti. Į kvalifikacijos tobulinimo mokymą įtraukiamas bent vienas su kelių eismo saugumu susijęs dalykas, taip pat ekonomišką ir ekologišką vairavimo teoriją. Kvalifikacijos tobulinimo mokymo metu dėstant nustatytus dalykus atsižvelgiama į atitinkamų teisės aktų pakeitimus bei technologijų pokyčius ir, kiek įmanoma, į konkrečius vairuotojo mokymo poreikius. Vairuotojų, siekiančių tobulinti kvalifikaciją vežti krovinius ir keleivius, mokymo programų turinys turi apimti abiejų kvalifikacijų dalykus.

24. Vairuotojų kvalifikacijos įgijimo ir kvalifikacijos tobulinimo mokymo programų turinys turi apimti bent šiame Tvarkos aprašo skyriuje išvardytus dalykus. Apmokomi vairuotojai turi įgyti tokio lygio žinių ir praktinių įgūdžių, koks yra būtinas norint saugiai vairuoti pažymėjime nurodytos atitinkamos kategorijos transporto priemonės.

VI SKYRIUS MOKYMO TVARKA

25. Vairuotojai, siekiantys įgyti kvalifikaciją, mokomi pagal formaliojo profesinio mokymo programas. Vairuotojų kvalifikacija tobulinama mokantis pagal neformaliojo profesinio mokymo programas. Šios programos įregistruotos Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre.

26. Pagrindinis dokumentas, reguliuojantis vairuotojo ir mokymo įstaigos santykius, yra mokymo sutartis. Vairuotojas, siekiantis įgyti kvalifikaciją, privalo turėti teisę vairuoti B kategorijos motorines transporto priemones ir mokymo įstaigai pateikti galiojantį vairuotojo pažymėjimą, taip pat galiojančios vairuotojo sveikatos patikrinimo medicininės pažymos išrašą. Prireikus mokymo įstaigai pateikiami ir kiti su vairuotojo kvalifikacija susiję dokumentai.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Vairuotojams, kurie teisę vairuoti D1, D1E, D ar DE kategorijų motorines transporto priemones, jų junginius su priekabomis įgijo iki 2008 m. rugsėjo 9 d. (įskaitytinai), ir vairuotojams, kurie teisę vairuoti C1, C1E, C ar CE kategorijų motorines transporto priemones, jų junginius su priekabomis įgijo iki 2009 m. rugsėjo 9 d. (įskaitytinai), reikalavimas įgyti vairuotojo kvalifikaciją netaikomas. Vairuotojai, įgiję teisę vairuoti šiame punkte nurodytų kategorijų transporto priemones iki šiame punkte nurodytų datų, pageidaujantys vežti krovinius ir (ar) keleivius komerciniais tikslais, privalo užbaigti kvalifikacijos tobulinimo mokymą.

28. Tvarkos apraše nurodytos mokymų trukmės gali būti iki 6 valandų ilgesnės dėl mokymosi kreditų perskaičiavimo į mokymo valandas.

29. Valstybės įmonė „Regitra“ ir Lietuvos transporto saugos administracija duomenis apie kvalifikacijos pažymėjimo (profesinio mokymo diplomo) arba kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimo (pažymėjimo) išdavimą gauna iš Diplomų, atestatų ir kvalifikacijų pažymėjimų registro ir Mokinių registro.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-225](#), 2022-04-30, paskelbta TAR 2022-04-30, i. k. 2022-09007

Nr. [3-265](#), 2023-05-29, paskelbta TAR 2023-05-29, i. k. 2023-10299

30. Mokymo įstaigų, vykdančių kvalifikacijos įgijimo ir kvalifikacijos tobulinimo mokymą, licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą organizuoja ir vykdo švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota įstaiga.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-265](#), 2023-05-29, paskelbta TAR 2023-05-29, i. k. 2023-10299

31. Vairuotojo kvalifikacijos kortelės, išduotos anksčiau kaip 2020 m. gegužės 23 d., pripažįstamos iki jų galiojimo pabaigos.

C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE
 kategorijų
 motorinių transporto priemonių
 vairuotojų
 mokymo pradinei profesinei
 kvalifikacijai
 įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio
 mokymo tvarkos aprašo
 priedas

**MINIMALUS VAIRUOTOJŲ AMŽIUS, NUO KURIO LEIDŽIAMA ĮGYTI
 KVALIFIKACIJĄ VEŽTI KROVINIUS AR KELEIVIUS KOMERCINIAIS
 TIKSLAIS**

Motorinių transporto priemonių, jų junginių su priekabomis kategorija		Minimalus vairuotojų amžius, nuo kurio leidžiama įgyti kvalifikaciją vežti krovinius ar keleivius komerciniais tikslais			
		galioja Europos Sąjungos teritorijoje		galioja tik Lietuvos Respublikos teritorijoje	
		vairuotojo kvalifikacija (žr. 1 pastabą)	vairuotojo kvalifikacija, įgyta skubos tvarka (žr. 2 pastabą)	vairuotojo kvalifikacija (žr. 1 pastabą)	vairuotojo kvalifikacija, įgyta skubos tvarka (žr. 2 pastabą)
krovinių vežimas	C1	18	18	–	–
	C1E				
	C	18	21	–	–
	CE				
keleivių vežimas	D1	21	21	18	–
	D1E				
	D	21	23, 21 (tik vežti keleivius reguliariais reisais, jeigu maršrutas ne ilgesnis kaip 50 km)	20, 18 (vairuojant D ar DE kategorijų motorines transporto priemones, jų junginius su priekabomis, kuriose nėra keleivių)	–
	DE				

Pastabos:

1. Vairuotojo kvalifikacija įgyjama C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 3 punkte (280 val. trukmės mokymas), 10.1 ir 11.1 papunkčiuose (70 val. trukmės mokymas) nustatytais sąlygomis.
2. Vairuotojo kvalifikacija skubos tvarka įgyjama Tvarkos aprašo 6 punkte (140 val. trukmės mokymas), 10.2 ir 11.2 papunkčiuose (35 val. trukmės mokymas) nustatytais sąlygomis.

Pakeitimai:

1.
 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas
 Nr. [3-214](#), 2020-04-17, paskelbta TAR 2020-04-17, i. k. 2020-08084

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 3-79 „Dėl C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-225](#), 2022-04-30, paskelbta TAR 2022-04-30, i. k. 2022-09007

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 3-79 „Dėl C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-265](#), 2023-05-29, paskelbta TAR 2023-05-29, i. k. 2023-10299

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 3-79 „Dėl C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo